

# Commissie Beleid, Projecten en Laboratorium



Conceptverslag commissievergadering  
Beleid, Projecten en Laboratorium van 30 oktober 2019

**Aanwezig:** de dames Creemer, Eshuis (portefeuillehouder Noord), Heeringa (portefeuillehouder Zuid) en Plas (voorzitter), de heren Haerkens, Tjarks en De Vos

de heer Kooistra, hoofd afdeling Beleid, Projecten en Laboratorium (secretaris) en mevrouw Hulzebos, bestuurs- en managementassistent (verslag)

**Afwezig:** de heer Mentink

## 1. Opening

*Mevrouw Plas* opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom.

## 2. Mededelingen

*De heer Haerkens* pleit voor een zorgvuldige en uitgebreide verslaglegging van de commissievergadering. Hij zegt de verslaglegging van de commissievergadering op het niveau van het verslag zoals die in de vergadering van vandaag wordt behandeld vast te houden. Afgesproken wordt dat om dit na te blijven streven tijdens de commissievergadering direct op de vragen van de AB-leden antwoord gegeven wordt in plaats van eerst een vragenronde te houden.

## 3. Verslag vergadering d.d. 25 september 2019

*Tekstueel:*

Pagina 3, eerste alinea 'Mevrouw Eshuis ... agendapunt 'Mededelingen':

*Mevrouw Eshuis* zegt dat deze zin ook geïnterpreteerd kan worden dat zij dingen niet in het openbaar zou willen bespreken, maar dat dat niet aan de orde is. De zin wordt vervangen door 'Mevrouw Eshuis geeft aan dat bij het agenderen van dergelijke onderwerpen, zoals de heer De Vos noemt, wel bekeken moet worden of het aangekondigd is, zodat mensen de mogelijkheid hebben om te kunnen inspreken'.

Pagina 3, tweede alinea onder agendapunt 5, 'Vervolgens vraagt ... te creëren':

Toevoegen na 'dergelijke instrumenten' 'zoals agrarisch natuurbeheer en deltaprogramma agrarisch waterbeheer'.

Pagina 10, alinea boven sluiting: 'minister' vervangen door 'commissie'.

*Naar aanleiding van:*

Pagina 3, tweede alinea van boven, 'Geconcludeerd wordt ... na de zomerreces':

*De heer Haerkens* vraagt welke acties worden genomen na deze met elkaar vastgestelde conclusie.

*Mevrouw Heeringa* geeft aan dat er in principe geen andere actie wordt ondernomen, omdat, zo ook in de vorige vergadering is aangegeven, alle belangrijke informatie op bestuursnet wordt geplaatst. Zij vraagt vervolgens of *de heer Haerkens* zaken heeft gemist.

*De heer Haerkens* geeft aan dat hij de behoefte had aan een stukje reflectie over de droge periode, het beregeningsverbod waarop door bepaalde categorieën heftig is gereageerd en de redenen van besluiten die door ons genomen zijn.

*De heer Haerkens* zou het prettig vinden om iets van de discussie en de gemaakte afwegingen te delen met het AB.

*De heer De Vos* deelt het gevoel van *de heer Haerkens* en was ook graag live bijgepraat, zodat met elkaar van gedachten gewisseld had kunnen worden over de zaken die in de media komen. Hij geeft aan dat de AB-leden dan meer meegenomen waren in de keuzes. *De heer De Vos* zal bij de bijeenkomst grondwateronttrekking aanwezig zijn om meer informatie te krijgen.

*De heer Tjarks* geeft aan dat hij veel benaderd is vanuit het Drentsche Aa gebied omdat hij daar woont. Vervolgens heeft hij nauwe contacten met de ambtelijke dienst, de bestuurder en de directeur gehad. Zijn beleving is anders.

*Mevrouw Heeringa* legt uit dat meerdere AB-leden contact hebben opgenomen met de ambtelijke dienst, danwel de bestuurder. Een informatiebijeenkomst is altijd mogelijk zoals in 2018. Daarnaast doet het waterschap haar werk.

*Mevrouw Eshuis* geeft nogmaals aan dat het wel informierend dient te zijn, want zodra het een discussiestuk is dient het openbaar te zijn, zodat er ook inspreekmogelijkheid is.

Vanwege de wisseling van AB-leden is het mogelijk dat de nieuwe AB-leden een kennisachterstand hebben over bepaalde trajecten of projecten.

*Mevrouw Creemer* geeft aan dat dat mogelijk ondervangen kan worden door een context te geven via een link, die naar achtergrondinformatie verwijst, zoals evaluatie droogte.

Pagina 3, tweede alinea van onderen, 'De heer De Vos ...verandering komt':

*De heer Haerkens* vraagt wat met deze opmerking wordt gedaan.

*De heer Kooistra* geeft aan dat *de heer De Vos* zijn visie weergeeft hoe het daar was. Een beeld, mening, hartenkreet van een AB-lid. Indien zijn mening moet worden meegenomen in het voorstel, dan wordt dat in de AB-vergadering aan de orde gesteld.

Pagina 5, de derde alinea, laatste gedeelte, 'Mevrouw Heeringa ... allemaal mogelijk is':

*De heer Haerkens* vraagt hoe wij omgaan met de gemeenten die het erbij laten zitten.

*Mevrouw Heeringa* geeft aan dat in het maatregelenplan heel duidelijk weergegeven is hoe de taken verdeeld zijn. Dat is niet voor niets gedaan. Met het maatregelenplan is het waterschap bekritiseert over de functie recreatie en toerisme, terwijl dat onze taak niet is en wij dat er juist bij willen betrekken. *Mevrouw Heeringa* voegt toe dat er in november een gesprek plaats zal vinden met de insprekers, de gemeente Midden-Groningen, Groningen en Tynaarlo en het waterschap. Hiervan zal terugkoppeling gegeven worden aan het AB.

*Mevrouw Heeringa* vult aan dat wij geen juridische overeenkomst hebben, we kunnen de gemeenten enkel vragen om mee te werken, niet verplichten.

*De heer Haerkens* vraagt of het waterschap een medeverantwoordelijkheid of een nul-verantwoordelijkheid heeft met betrekking tot de recreatieve invulling.

*Mevrouw Heeringa* geeft aan dat wij geen verantwoordelijk hebben.

*De heer Kooistra* geeft aan dat wij de verschillende belangen bij elkaar proberen te brengen om het project zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Pagina 8, vierde alinea, halverwege de alinea, 'In onze planvorming ... ingevuld worden':

*De heer Haerkens* vraagt of het mogelijk is om bij financiële overzichten proactief geïnformeerd te worden over de PM-posten waarvoor nog geen geld is gereserveerd.

*De heer Kooistra* legt uit dat het een uitzondering is geweest dat in de planvorming achter 'Maatregelen Zuidlaardermeer' financieel een PM heeft gestaan. PM-posten komen niet vaak voor, zodra we weten wat de inhoud van de maatregel is komt er een bedrag te staan. *De heer Kooistra* licht toe dat de invulling die nu met het inrichtingsplan bedacht is, in combinatie met bodemdaling, nog niet bekend was toen het beheerprogramma vastgesteld werd.

Het verslag wordt gewijzigd vastgesteld.

#### **4. Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 20 november 2019**

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

#### **5. Najaarsrapportage 2019**

*De heer De Vos* heeft een algemene opmerking, hij geeft aan dat er met betrekking tot duurzaamheid nog steeds gesproken wordt over energieneutraal in plaats van klimaatneutraal. Hij zegt dat er af en toe een nuanceverschil zit in de maatregel die getroffen wordt. Alle maatregelen die we treffen zijn om de energie zonder fossiele brandstof op te wekken, maar er kan ook bekeken worden wat aan klimaatneutrale maatregelen getroffen kan worden om diverse broeikasgassen tegen te gaan, zoals methaan.

*Mevrouw Eshuis* legt uit dat het niet alleen over energie gaat, maar ook over andere zaken zoals gebruik van chemische middelen. Door de waterschappen worden veel initiatieven genomen, ook door ons waterschap. Dit valt vaak onder het reguliere werk, maar komt terug in het duurzaamheidsverslag.

*De heer Haerkens* vult aan dat de Unie van Waterschappen het klimaatakkoord collectief heeft ondersteund.

*De heer Kooistra* zegt dat ons waterschap in de totale opgave bekijkt wat wij met ons waterschap hieraan kunnen bijdragen.

*De heer De Vos* vraagt of verwacht wordt dat er nieuwe aspecten naar voren komen na het onderzoek van het project Sans Souci en Hongerige Wolf, omdat er al veel dingen zijn uitgezocht. Hij geeft aan dat de nieuwe onderzoeken wel ergens toe moeten leiden.

*Mevrouw Heeringa* legt uit dat het onderzoek nodig is om te kijken of we ergens van kunnen leren.

*De heer Kooistra* vult aan dat het vooral in de aanbestedingskant zit. Dit specifieke geval wordt er uit gehaald om de kennis te verbeteren.

Tenslotte zegt *de heer De Vos* dat er de afgelopen zomerperiode nogal wat op de organisatie is afgekomen en vindt het meer dan een compliment waard dat de organisatie met eigen menskracht, zonder inhuur, die opgave heeft volbracht.

*Mevrouw Creemer* vraagt naar aanleiding van de bovenste alinea op pagina 5 van het bestuursvoorstel wat voor risico het betreft, financieel of dat het slib niet weg kan.

*De heer Kooistra* legt uit dat het sowieso een financieel risico is, want de verlengingsmogelijkheid binnen het contract is een tweezijdige agreement. Daarnaast zijn we afhankelijk van de prijs. Maar op dit moment valt over één en ander nog niets te zeggen.

*Mevrouw Creemer* vraagt naar aanleiding van de onderste alinea op pagina 5 van het bestuursvoorstel of de genoemde verdeling 3 op 7 een gangbare verdeling is, zij vindt 3/10 voor onderzoek vrij fors.

*De heer Kooistra* legt uit dat het bedrag van € 300.000,- zeker niet alleen onderzoek betreft en legt uit dat er ook concrete maatregelen in zitten.

*Mevrouw Creemer* merkt op dat in de vorige commissievergadering is aangegeven dat de gelden voor het Zuidlaardermeerplan nog niet hard zijn. Zij vraagt naar aanleiding van bijlage II 'Toelichting op het overzicht voor- en nadelen najaarsrapportage 2019' hoe het kan dat de gelden van de commissie bodemdaling nu wel op de lijst staan vermeld, terwijl er nog geen toezegging is.

*De heer Kooistra* legt uit dat het twee verschillende onderdelen betreft. Er is overeenstemming over het onderzoek dat gedaan wordt en de kostenverdeling. Dat bedrag staat vast. Bij het Zuidlaardermeerplan betreft het de toekomst, zoals onderzoek naar vaardieptes en beschoeiing. Hiervoor moet de commissie bodemdaling nog toestemming geven.

*De heer Haerkens* deelt de opmerking van *de heer De Vos* over klimaat- en energieneutraal.

*De heer Haerkens* vraagt naar aanleiding van de alinea onder c 'Bedrijfsvoeringsparagraaf 2019 / verbonden partijen' op pagina 4 van het bestuursvoorstel, wat bedoeld wordt met 'de inhaalactie' en 'voorspoedig'.

*Mevrouw Heeringa* legt uit dat het de inhaalactie van werkzaamheden betreft, zoals de achterstand van het versturen van aanslagen en het incasseren van openstaande facturen. Het voorspoedig betekent dat eindelijk inzichtelijk is wat de achterstand is en dat daar beleid op is gezet. Eind 2020 moet alles op orde zijn en daar zijn acties op uit gezet. Het AB zal op de hoogte gehouden worden over de voortgang.

*De heer Haerkens* vraagt naar aanleiding van pagina 6, 'Duurzaamheidsdoelstellingen, 'Doel A: ... referentiejaar 2005' waarom 2005 als referentiejaar is.

*De heer Kooistra* legt uit dat dit een landelijke afspraak is.

*De heer Haerkens* vraagt hoeveel gerechtelijke procedures het waterschap de afgelopen jaren heeft gehad.

Het antwoord op deze vraag is nagegaan bij de ambtelijke dienst en weergegeven in het kader hieronder.

In totaal hebben er in 2018 en 2019 drie procedures plaats gevonden.
--

*De heer Haerkens* vraagt of PFAS een risico kan worden in relatie tot slib.

*De heer Kooistra* zegt dat dat voor baggeren wel zo is, maar voor zuiveringsslib niet, wel als dat gestort wordt, maar dat gebeurt niet.

*De heer Tjarks* vraagt naar aanleiding van de vraag van *de heer Haerkens* of alle betrokken partijen, de moeders, op één lijn staan.

*Mevrouw Heeringa* antwoordt bevestigend.

*De heer Tjarks* vraagt met betrekking tot de problematiek rondom de slib of er een alternatief is waardoor we niet met het slib blijven zitten.

*De heer Kooistra* legt uit dat de huidige verlengingsoptie binnen het contract is. De andere mogelijkheid is opslag.

*De heer Tjarks* vraagt of vervanging van materiaal onder het budget van duurzaamheidsdoelstellingen valt of onder de investeringen of exploitatiekosten.

*De heer Kooistra* zegt dat als het in het reguliere vervangingsproces zit het onder het normale budget valt. Als er een grootschalige investering komt dat betrekking heeft op energie- of productiebesparing dan zal waarschijnlijk een deel onder het reguliere budget vallen en een deel zal extra werk zijn. Dit zal in bestuursvoorstellen worden aangegeven. Hij licht verder toe dat voor elke maatregel die genomen wordt de besparing terug zal komen in de percentages, het maakt dan niet uit welk budget het komt, vervanging en onderhoud of duurzaamheid.

*Mevrouw Eshuis* geeft als voorbeeld de vervanging van verlichting door ledverlichting op RWZI Scheemda aan. Dit levert veel CO<sub>2</sub>-uitstootvermindering op. De investering valt dan onder de exploitatie van het duurzaamheidsbudget, omdat het een maatregel betreft die naar voren is gehaald.

*Mevrouw Plas* is blij met het tijdig behalen van de doelstelling met betrekking tot energiebesparing. Daarnaast vindt ze het goed om te horen dat er ook aan de energieopwekking wordt gewerkt.

#### *Bevindingen:*

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- Kennis te nemen van de najaarsrapportage 2019;
- De tweede begrotingswijziging 2019 vast te stellen.
- Een krediet beschikbaar te stellen van € 415.000,- voor het herstellen van de vispassages Sans Souci en Hongerige Wolf.

## **6. Begroting 2020**

*De heer Tjarks* geeft aan akkoord te zijn met de acties en de budgetten die gereserveerd worden.

*De heer Tjarks* maakt zich echter zorgen over de lastenstijging van 2%. Hij geeft aan dat de acceptatie van het tarief en de lastenstijging door ingezetenen en grondeigenaren moeizaam gaat. Hij vraagt het DB oog te hebben voor de overtuiging dat het waterschap goed werk doet en dat daar belasting voor wordt betaald.

*Mevrouw Heeringa* geeft aan dat de stijging van 2% een acceptabele stijging kan zijn, dit mede gezien de lastenstijging bij andere waterschappen. Zij licht toe dat dit te maken heeft met de opgaven die er liggen, de uitbreiding van de taken en de problemen die op het waterschap afkomen. *Mevrouw Heeringa* is blij dat het 2% blijft en dat ons waterschap niet op de afspraak hoeft terug te komen.

*De heer Tjarks* geeft aan dat een bestemmingsreserve op een begrotingsbalans niet zijn voorkeur heeft. Dit zou terug moeten naar algemene middelen of het tarief zou moeten worden verlaagd.

*De heer Haerkens* ondersteunt de opmerking van *de heer Tjarks* om ook proactief naar buiten te treden over het goede werk van het waterschap. Het wijst hiermee naar het geven van voorlichtingsbijeenkomsten (en dan niet alleen in verkiezingstijd) waarin wij laten zien wie we zijn en waar we voor staan.

*Mevrouw Heeringa* legt uit dat het waterschap de laatste jaren vrij actief is in het ongevraagd publiceren van informatie over het waterschap. Leuke dingen die gebeuren, zaken waar we mee bezig zijn. Hierdoor merken we dat de vraagstelling vanuit dagbladen, RTVNoord etc. intensiever wordt, mensen raken meer geïnteresseerd doordat we meer publiceren.

*Mevrouw Heeringa* licht verder toe dat we bezig zijn met een nieuw beheerprogramma en dat hiervoor een aantal gebiedsbijeenkomsten worden georganiseerd. De taken van het waterschap worden hierin uitgebreid toegelicht en ook wat het waterschap specifiek in dat gebied doet. Hierbij wordt geïnventariseerd wat men (de inwoners) daarvan vindt.

*Mevrouw Creemer* vraagt of de informatie en de filmpjes die tijdens de gebiedsbijeenkomsten worden gegeven op bestuursnet kunnen worden geplaatst. Dit zal worden gedaan.

*De heer Haerkens* merkt op dat met de huidige snelheid we snel door de reserves heen zijn. Hij heeft behoefte aan wat meer context, hoe wordt omgegaan met de nodige dilemma's en zijn we wel 'in control'.

*Mevrouw Heeringa* bevestigt dat er over 4 jaar geen surplus van de reserves meer is. In het coalitieakkoord staat aangegeven dat we maximaal jaarlijks een verhoging van 3% van de belastingtarieven willen. Ondanks dat er vrij weinig geld in het coalitieakkoord zit is de 3% nodig, mede vanwege de uitbreiding van taken. Het 'in control' houden van de reserves is uiteraard zeker een punt van aandacht voor het DB.

*De heer Haerkens* vraagt hoe het zit met het beleid van kwijtschelding bij het waterschap.

Het antwoord op deze vraag is nagegaan bij de ambtelijke dienst en weergegeven in het kader hieronder.

Deze informatie is beschikbaar op de volgende locatie: <a href="https://noordelijkbelastingkantoor.nl/kwijtschelding/voorwaarden-en-regels/">https://noordelijkbelastingkantoor.nl/kwijtschelding/voorwaarden-en-regels/</a>
---

*De heer Haerkens* vraagt naar aanleiding van pagina 9 van de begroting, punt 5.1.4. 'Nieuwe toetsing van ons watersysteem aan de inundatienormen' hoe het met de voortgang van de stresstesten gaat.

*Mevrouw Heeringa* legt uit dat in 2019 de gemeenten de stresstesten moeten hebben gedaan. Een aantal gemeenten zijn er al klaar mee en een aantal zijn er nog mee bezig.

*De heer Haerkens* merkt naar aanleiding van pagina 14 op dat er veel verschuivingen in de jaartallen onder het kopje 'Gereed' zijn. Hij vraagt of hier financiële redenen voor zijn.

*Mevrouw Heeringa* legt uit dat er geen zaken vooruit worden geschoven vanwege financiële redenen.

*De heer Kooistra* licht toe dat het beleidsacties betreffen en veelal geen grootschalige investeringen zijn.

*De heer Haerkens* merkt dat er geschuif van jaartallen op meerdere plekken is en vraagt of het niet te overzien was dat het tijdig gereed was, daarnaast vraagt hij wat het gesaldeerde effect is.

*De heer Kooistra* legt uit dat we proberen uit te leggen wat we doen, het beheerprogramma is een 6 jaar durend programma waar enige flexibiliteit in zit. De oorzaken van het geschuif is divers, soms komen we er met gesprekspartners niet uit of er is sprake van een voortdurende inspanning.

*De heer Haerkens* merkt vervolgens op naar aanleiding van actie 7.2.1. 'Samen met ... volgt peil' op pagina 24 dat het een fundamentele actie is die al lang loopt.

*Mevrouw Eshuis* legt uit dat er met beide provincies intensief gesprekken worden gevoerd, mede door de verdroging (verdroging van natuur, verdeling van het IJsselmeerwater) helpt het om dit onderwerp prominenter op de agenda te krijgen.

*De heer Haerkens* vraagt of dit een moment is om aan te geven dat het waterschap haar verantwoordelijkheid neemt en dat onze opvatting duidelijk wordt gegeven.

*Mevrouw Heeringa* geeft aan dat onze opvatting bekend is bij de provincies, maar dat wij ons moeten aanpassen aan de functiebepaling die de provincies bepalen. Het waterschap is volop in discussie over de belangen van functiebepaling, in de pilot veenoxidatie Valthermond bijvoorbeeld komt dit volop aan de orde.

*De heer De Vos* vraagt hoe dit item politiek bijvoorbeeld via de provinciale staten zodanig onder de aandacht gebracht kan worden, zodat het nog meer aandacht krijgt en daardoor meer in beweging komt.

*Mevrouw Heeringa* zegt dat de politieke partijen hierin zeker hun inbreng kunnen geven.

*Mevrouw Creemer* geeft aan dat tijdens de gebiedsbijeenkomst Duurswold als rode draad de oproep vanuit de maatschappelijke organisaties naar voren kwam, dat overheden goed moeten gaan samenwerken, mede gezien de vele opgaven die op ons afkomen.

*Mevrouw Creemer* legt uit dat wanneer de samenwerking van de overheden meer gestalte gaat krijgen, men in een gebied wellicht in gezamenlijkheid tot een beter resultaat komt.

*Mevrouw Creemer* vraagt naar aanleiding van hoofdstuk 1 of alle onderwerpen in het planningsschema worden opgenomen zodra de planningen bekend zijn.

*Mevrouw Heeringa* zegt dat alles wat in plannen wordt omgezet op het planningsschema wordt opgenomen.

Verder vraagt zij wanneer het voorstel over de visie biodiversiteit verwacht kan worden.

*Mevrouw Eshuis* geeft aan dat daar momenteel aan gewerkt wordt en dat die ook op het planningsschema komt (2020).

Daarnaast vraagt *mevrouw Creemer* met betrekking tot veenoxidatie wat eind 2020 precies het resultaat moet zijn.

*Mevrouw Heeringa* legt uit dat de pilot veenoxidatie Valthermond volgend jaar wordt afgerond. De conclusies en wat er gaat gebeuren zijn dan bekend.

*Mevrouw Eshuis* voegt toe dat er binnenkort overleg over de Position Paper met de provincie Groningen is. Van de pilot veenoxidatie Valthermond probeert Groningen lering te trekken, maar het project duurt wat lang en daar wil de provincie Groningen niet op wachten, omdat zij ook een opgave heeft op het gebied van veenoxidatie.

Verder vraagt *Mevrouw Creemer* naar aanleiding van hoofdstuk 1 de actie 'De verdringingsreeks bij droogte opnieuw tegen het licht houden' onder 'Voldoende water' op pagina 5 hoeveel beleidsvrijheid het waterschap hierin heeft.

*Mevrouw Eshuis* legt uit dat er met betrekking tot de waterverdeling van Noord-Nederland er een Joint Fact Finding IJsselmeer wordt opgesteld. Dit brengt de gehele voorraad van zoetwater van het IJsselmeer in beeld met waar het water naar toe gaat, waar de vraag is, wie heeft water nodig en waarvoor en of daar een prioritering in zit etc. Binnenkort wordt over de waterverdeling nader gesproken. Er zal gezocht worden naar een bepaalde modus, zodat de verdeling zo fatsoenlijk mogelijk is met dezelfde maatregelen en maatstaven.

*Mevrouw Creemer* vraagt of de nieuwe gebruikers, zoals actie 5.5.8. 'Ontwikkelen van ... zoet water' een rol hierin spelen.

*Mevrouw Eshuis* gaat er van uit dat deze actie onderdeel is van de Joint Fact Finding IJsselmeer ook voor de toebedeling van zoet water aan het bedrijfsleven. De sector is zelf ook bezig hoe zij hiermee omgaan.

*De heer Kooistra* vult aan dat als er nieuwe gebruikers zijn dat consequenties voor anderen heeft. Het waterschap faciliteert de functie en moet kijken of dat dan haalbaar is. Voor de verdringingsreeks heeft het waterschap hier binnen de categorieën wat beleidsvrijheid in om te kijken wie als eerste en wie als tweede aan bod komt.

*De heer De Vos* vindt naar aanleiding van hoofdstuk 1 het jammer dat die niet aan de vier w's (wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen, wanneer is het uitgevoerd en wat gaat het kosten) gekoppeld is. Hij zou graag het coalitieakkoord in dezelfde vorm willen terug zien.

*De heer De Vos* merkt naar aanleiding van actie 6.1.3. 'Status van ... KRW-lichaam beoordelen' op pagina 9 op dat het nog geen KRW-lichaam is. Hij vraagt of er iets is wat nog vastgesteld moet worden of dat we daar nog iets moeten doen.

*De heer Kooistra* legt uit dat een KRW-meer een bepaalde omvang moet hebben en dat dat nog niet zover is. Daarnaast moet er een 0-situatie zijn om het meer als een KRW-meer aan te wijzen.

*De heer De Vos* vraagt naar aanleiding van 4.2.6. 'Pilot aanleg groene dijk' op pagina 11 of we nu weer op schema liggen.

*De heer Kooistra* legt uit dat we daar de kans lopen op een jaar vertraging vanwege de te late levering van slib uit polder Breebaart.

*De heer De Vos* vraagt naar aanleiding van de toelichting 4.7.4. 'Indien er ... Algemeen Bestuur' op pagina 12 of dit een algemene losse opmerking is of dat wij verwachten dat er nog iets ontstaat zodat het reëel wordt.

*De heer Kooistra* licht toe dat het een opgave tot 2050 betreft. Bij het bovenstrooms vasthouden is gekeken hoe groot onze opgave is. De berekening is een doorkijk naar 2050. Er zijn nog geen concrete plannen.



*De heer De Vos* merkt naar aanleiding van 5.6.1. 'Bepalen mogelijkheden ... door waterschap' op pagina 15 op dat er geen specifieke actie in 2020 genoemd staat en is hierover verbaasd. *De heer Kooistra* legt uit dat hier een nieuw gebiedsplan voor Lappenvoort / Oosterland wordt gemaakt.

*De heer De Vos* vraagt naar aanleiding van de toelichting op pagina 35 over het verlagend effect op tarief ongebouwd van 0,4% of dit een verschuiving van categorie Natuur is.

Het antwoord op deze vraag is nagegaan bij de ambtelijke dienst en weergegeven in het kader hieronder.

Ja, dat klopt.
----------------

*Mevrouw Plas* merkt op dat het gebouwde gebied groter wordt en het onderbouwde gebied kleiner, terwijl de tarieven hoger worden, ook voor landbouw. Hiervoor vraagt zij aandacht, omdat het niet aangepast kan worden in het systeem.

Tenslotte zegt *mevrouw Plas* aan de risico's prima inzichtelijk zijn weergegeven in de begroting.

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- De begroting 2020 vast te stellen;
- C-kredieten beschikbaar te stellen voor € 8.277.500,-;
- Een mandaat met betrekking tot treasury te verstrekken aan het dagelijks bestuur met betrekking tot de voorziene transacties zoals opgenomen in de begroting onder hoofdstuk 3 H. Financiering.

## **7. Rondvraag**

*De heer Tjarks* zegt met betrekking tot duurzaamheid dat hij vaak berichten tegenkomt over langer vasthouden van water op landbouwgronden en het verminderen van verharding in de bebouwde kom. Er zijn allerlei mogelijkheden, zoals het vasthouden van water in de ondergrond. Hij vraagt of het waterschap hier iets mee kan, kijkt het waterschap naar deze mogelijkheid of andere mogelijkheden en kan het uitgewerkt worden.

*Mevrouw Heeringa* legt uit dat ons waterschap hier naar kijkt, ook voornamelijk in de samenwerking met landbouw. Ze verwijst hiermee naar het overlegorgaan Nationale Beek- en Esdorpenlandschap waar onlangs een presentatie werd gegeven over het onderzoek 'Agenda boer, burger en biodiversiteit'. In deze bijeenkomst wordt samen gekeken naar bodemverbetering.

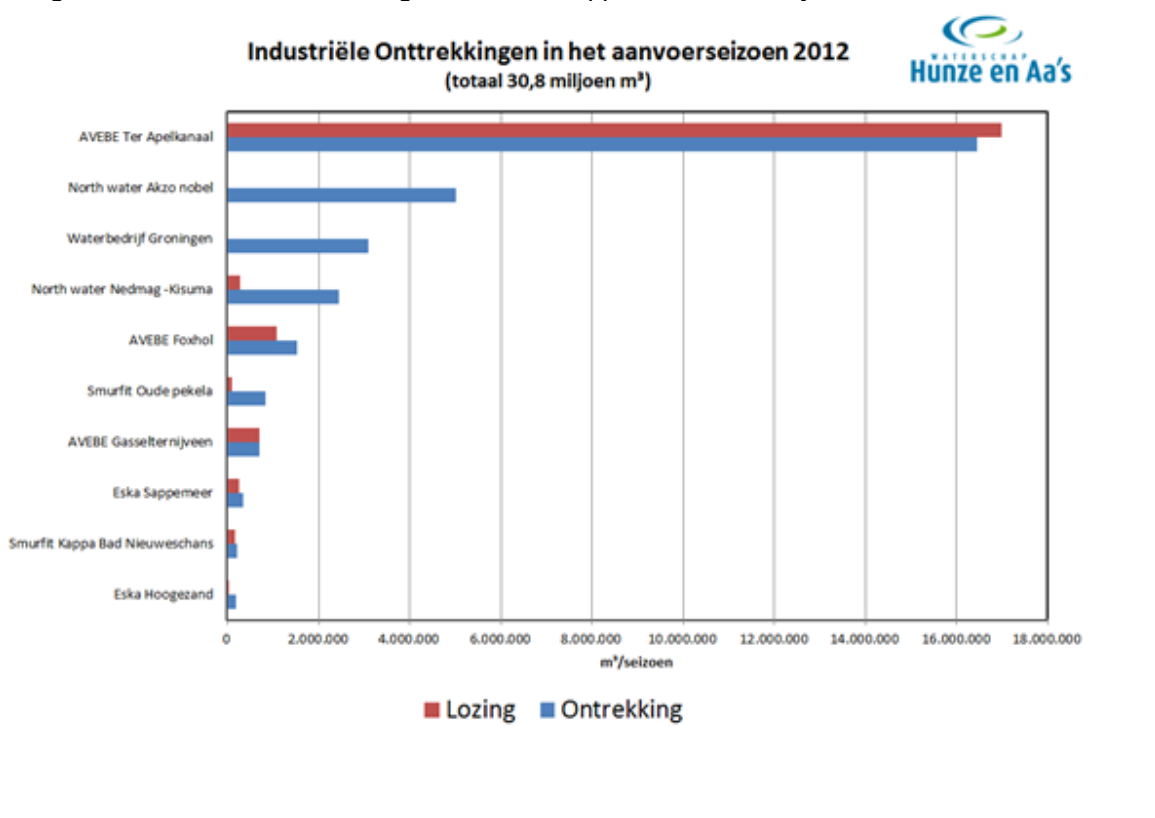
*De heer Kooistra* vult aan dat we in deze discussies wel afhankelijk zijn van de grondeigenaren. *Mevrouw Eshuis* licht toe dat Stichting Operatie Steenbreek hier ook aan meewerkt. Het doel van deze stichting is om samen met deelnemende gemeenten, waterschappen en provincies de leefomgeving te vergroenen.

*De heer Haerkens* adviseert naar aanleiding van bovengenoemde opmerking van *de heer Tjarks* over vasthouden in de ondergrond om van kenniscirculatie een belangrijk item te maken, omdat er heel veel kennis is en dat niet altijd belandt op de tafels waar het moet komen.

*De heer Haerkens* wil graag weten wat de grootste bedrijven zijn qua grondwateronttrekking uit ons watersysteem in periodes van waterschaarste.

Het antwoord op deze vraag is nagegaan bij de ambtelijke dienst en weergegeven in het kader hieronder.

Waterschap Hunze en Aa's heeft alleen te maken met industriële watergebruikers uit oppervlaktewater.  
Onttrekkingen voor drinkwaterwinning en grote industriële onttrekkingen vallen onder de bevoegdheid van de provincies.  
De grootste industriële onttrekkingen vanuit het oppervlaktewater zijn:



*De heer Haerkens* merkt op dat er onlangs 850 km. dijk is geïnspecteerd en vraagt of hiervan al een voorlopig resultaat is.

*De heer Kooistra* geeft aan dat dit een regulier proces is en dat de constatering worden geregistreerd en opgepakt.

*De heer Haerkens* zou graag in een commissievergadering wat meer informatie willen ontvangen over de besprekingen in het kader van RES .

*Mevrouw Eshuis* zegt dat dit zal gebeuren.

Verder zou *de heer Haerkens* onze best practises willen weten, waar doen we ons voordeel mee en dit algemeen ter informatie in te brengen in de commissievergaderingen.

*Mevrouw Creemer* complimenteert de ambtelijke dienst voor goede rapportages van de begroting.

In het kader van kennis delen zou *mevrouw Creemer* graag willen, zoals ze eerder aangaf, dat de informatie en de filmpjes die tijdens de zes gebiedsbijeenkomsten zijn gegeven op bestuursnet worden gezet, maar vooral ook worden gedeeld met de samenleving, los van de gebiedsbijeenkomsten.

*Mevrouw Plas* vraagt wat er op dit moment aan projecten van het waterschap stil liggen. *De heer Kooistra* zegt dat er een lijst is gepresenteerd van 21 projecten waar wij een risico zien rondom de PAS. Voor PFAS zijn een aantal projecten vertraagd, maar hiervan kunnen we nog niet zeggen of dat tot problemen leidt.

## **8. Sluiting**

*Mevrouw Plas* bedankt een ieder voor zijn/haar inbreng en sluit de vergadering.

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 27 november 2019.

Jelmer Kooistra  
secretaris

Hermien Plas  
voorzitter